

พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยสิทธิการประมง ในเขตต์การประมงไทย
พุทธศักราช 2482

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ 4 สิงหาคม พุทธศักราช 2480)
อาทิตยทิพอาภา
พล.อ. เจ้าพระยาพิชโยธิน
ตราไว้ ณ วันที่ 30 กันยายน พุทธศักราช 2482
เป็นปีที่ 6 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตต์การประมงไทยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตต์การประมงไทย พุทธศักราช 2482”

มาตรา 2¹ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ 7 ตุลาคม พุทธศักราช 2482 เป็นต้นไป

มาตรา 3 ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิจับสัตว์น้ำในเขตต์จับสัตว์น้ำสยาม พุทธศักราช 2477 และพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิจับสัตว์น้ำในเขตต์จับสัตว์น้ำสยามแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2478

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 56/-/หน้า 941/30 กันยายน 2482

“การประมง” หมายความว่า การจับสัตว์น้ำด้วยเครื่องมือ หรือวิธีอย่างหนึ่งอย่างใดในที่แห่งหนึ่ง แห่งใดในเขตการประมงไทย รวมทั้งการใช้เรือทำการจับสัตว์น้ำหรือเป็นพาหนะไปทำการจับสัตว์น้ำด้วย

“เขตการประมงไทย” หมายความว่า เขตน่านน้ำไทย หรือน่านน้ำอื่นใด ซึ่งประเทศไทยใช้อยู่ หรือมี สิทธิที่จะใช้ต่อไปในการจับสัตว์น้ำ โดยที่น่านน้ำเหล่านั้นปรากฏโดยทั่วไปว่ามีขอบเขตตามกฎหมายท้องถิ่น หรือ ธรรมเนียมประเพณี หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือตามสนธิสัญญา หรือด้วยประการใด ๆ

“เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิด

“ผู้ควบคุมเรือ” หมายความว่า นายเรือ สรั่ง ไต้ก๋ง นายท้าย คนถือท้าย หรือบุคคลอื่นใด ผู้มี หน้าที่บังคับเรือและรับผิดชอบในเรือ แต่ไม่หมายความถึงผู้นำร่อง

“คนต่างด้าว” หมายความว่า คนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานประมง กรมการจังหวัด กรมการอำเภอ เจ้าท่า พนักงาน ศุลกากร ผู้บังคับการเรือ หรือผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารแห่งราชนาวี และเจ้าพนักงานอื่น ๆ ซึ่งรัฐมนตรีได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อ ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตสำหรับทำการประมงให้แก่

(ก) คนต่างด้าวคนใดคนหนึ่ง หรือ

(ข) ห้างหุ้นส่วนสามัญใด ๆ เว้นแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดมีสัญชาติไทย หรือ

(ค) ห้างหุ้นส่วนจำกัดใด ๆ เว้นแต่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่จำกัด จำนวนมีสัญชาติไทย และทุนของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบต้องเป็นของบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติ ไทย หรือ

(ง) บริษัทจำกัดใด ๆ เว้นแต่กรรมการส่วนมากมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทนั้นไม่น้อยกว่า ร้อยละเจ็ดสิบต้องเป็นของบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย และบริษัทนั้นต้องไม่มีข้อบังคับอนุญาตให้ออกหุ้นผู้ถือ

ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่มีสิทธิได้รับอนุญาตดังกล่าวนั้นต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทย มี สำนักงานใหญ่ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทยด้วย

มาตรา 5 ทวิ² การอนุญาตให้คนต่างด้าวทำหน้าที่เป็นลูกเรือในเรือประมงได้ ให้เป็นไปตาม กฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

ให้ผู้ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่งเป็นลูกเรือทำการประมงได้ และบทบัญญัติมาตรา 7 (2) มิให้นำมาใช้ บังคับถ้ามีการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง

² มาตรา 5 ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2539

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ คำว่าลูกเรือตามวรรคหนึ่งหมายความว่า คนที่มีหน้าที่ประจำอยู่ในเรือ แต่ไม่รวมถึงผู้ควบคุมเรือ

มาตรา 6 ถ้าบุคคล หรือห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทใดได้รับใบอนุญาตสำหรับทำการประมงไปแล้ว ภายหลังตกเป็นผู้ไม่มีสิทธิได้รับใบอนุญาตสำหรับทำการประมงตามความในมาตรา 5 ให้บุคคลหรือผู้จัดการห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น แล้วแต่กรณี แจ้งให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตทราบภายใน 15 วันนับแต่วันที่บุคคล หรือห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทนั้นตกเป็นผู้ไม่มีสิทธิดังที่กล่าวแล้ว และให้ส่งคืนใบอนุญาตไปยังเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตพร้อมกันด้วย ในกรณีเช่นนี้ ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตชดเชาใบอนุญาตนั้นเสีย

มาตรา 7 นอกจากจะมีความตกลงกับต่างประเทศเป็นอย่างอื่น ห้ามมิให้ใช้เรือต่อไปนี้ทำการประมงในเขตการประมงไทย

(1) เรือที่มีสัญชาติต่างประเทศ หรือเรือที่เป็นของคนต่างด้าวหรือของนิติบุคคลที่มีสัญชาติต่างประเทศ

(2) เรือไทยซึ่งมีคนประจำเรือไม่ว่าอยู่ในฐานะใด ๆ เป็นคนต่างด้าวรวมอยู่ด้วย

แต่คนต่างด้าวผู้ได้อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี ก่อนวันที่ 28 ตุลาคม พุทธศักราช 2477 ย่อมเป็นคนประจำเรือไทยสำหรับทำการประมงได้ ถ้าหากคนต่างด้าวนั้นได้จดทะเบียนและปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว และรวมกันไม่มากกว่าร้อยละยี่สิบห้าแห่งจำนวนคนประจำเรือ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้มิให้ถือว่าคนประจำเรือเป็นคนต่างด้าว ถ้าหากคนต่างด้าวนั้นเป็นครูสอนวิชาการประมงซึ่งได้รับแต่งตั้งจากรัฐบาลให้ทำการสอนในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนประชาบาล หรือเทศบาล ในกรณีที่เป็นครูโรงเรียนประชาบาลหรือเทศบาลต้องไม่เกินโรงเรียนละห้าคน และต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีได้แต่งตั้งเพื่อการนั้น

มาตรา 8 บุคคลผู้ทำการประมงโดยใช้เรือในเขตการประมงไทยต้องมีใบอนุญาตที่ได้รับสำหรับทำการประมงประจำไปกับเรือด้วยในขณะทำการประมง

มาตรา 9 พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะตรวจและค้นเรือลำหนึ่งลำใดที่ใช้ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้ในการประมงโดยละเมิดต่อพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจยึดเครื่องมือที่ใช้ในการประมง เอกสาร และวัตถุอื่นใดอันพึงใช้เป็นพยานหลักฐานในการกระทำผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งสัตว์น้ำที่พบอยู่ในเรืออันควรสงสัยว่าได้จับในเขตการประมงไทยด้วย

มาตรา 10 พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับและยึดเรือที่ได้กระทำความผิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจที่จะพ่วงเรือนั้นหรือบังคับให้ผู้ควบคุมเรือกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อนำไปยังท่าเรือที่ใกล้ที่สุดซึ่งเหมาะแก่การที่จะสอบสวนหรือทำการอย่างอื่นเพื่อฟ้องร้องตามกฎหมาย

การสอบสวนความผิดอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้กระทำการจับกุม หรือสั่งให้จับกุมนั้น มีอำนาจทำการสอบสวนได้

เรือที่ได้ใช้ในการกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ เครื่องมือจับสัตว์น้ำอย่างหนึ่งอย่างใด และสัตว์น้ำซึ่งแสดงให้เห็นว่าจับได้ในเขตการประมงไทยที่พบบ่อยในเรือที่กล่าวนั้น ให้ศาลมีอำนาจริบเสียได้

มาตรา 11³ ถ้ามีการใช้เรือทำการประมงหรือพยายามทำการประมงในเขตการประมงไทยโดยฝ่าฝืนบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ เจ้าของเรือซึ่งอยู่ในเรือขณะที่มีการฝ่าฝืนหรือผู้ควบคุมเรือในกรณีที่เจ้าของเรือไม่อยู่ในเรือต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

ถ้าไม่มีตัวเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ หรือไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นเจ้าของเรือหรือผู้ควบคุมเรือ ให้ถือว่าคนประจำเรือทุกคนซึ่งอยู่ในเรือขณะที่มีการฝ่าฝืนมีความผิดต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมด้วยในการกระทำนั้น

มาตรา 11 ทวิ⁴ คนต่างด้าวผู้ใดทำหน้าที่เป็นลูกเรือในเรือประมงในเขตการประมงไทยโดยมิได้รับอนุญาตตามมาตรา 5 ทวิ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

มาตรา 12 ผู้ใดทำการละเมิดต่อมาตรา 6 หรือมาตรา 8 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา 13 การฟ้องคดีตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการสังกัดสำนักงานอัยการสูงสุด หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารซึ่งรัฐมนตรีได้ตั้งขึ้นให้มีอำนาจและหน้าที่ฟ้องได้ด้วย

การตั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารให้มีอำนาจและหน้าที่ตามความในวรรคก่อน ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

³ มาตรา 11 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2539

⁴ มาตรา 11 ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2539

มาตรา 14 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

บทบัญญัติเฉพาะกาล

มาตรา 15 คนต่างด้าวผู้ได้รับใบอนุญาตสำหรับการประมงอยู่แล้วในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ จะทำการประมงต่อไปเท่าที่ได้รับอนุญาต และจะขอต่อใบอนุญาตอีกก็ได้ภายในกำหนดเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ถ้าผู้นั้นมิได้ฝ่าฝืนบทบัญญัติใด ๆ แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นว่าด้วยการประมง หรือกฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่นนั้น

ในกรณีอนุญาตให้ทำการประมงในที่น้ำเค็มตลอดปีนั้น ห้ามมิให้นำกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคก่อนมาใช้บังคับ

คนต่างด้าวผู้มีสิทธิตามความในสองวรรคก่อน ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายมีสิทธิใช้เรือของตนทำการประมงตามที่ตนได้รับอนุญาตนั้นได้ ในเมื่อคนประจำเรือไม่ว่าอยู่ในฐานะใด ๆ เป็นคนสัญชาติไทย หรือถ้ามีคนต่างด้าวรวมอยู่ด้วยก็ต้องไม่มากกว่าร้อยละยี่สิบห้าแห่งจำนวนคนประจำเรือ และคนต่างด้าวนั้นจะต้องเป็นบุคคลตามที่กล่าวในมาตรา 7 วรรค 2 ด้วย ในกรณีเช่นนี้ ห้ามมิให้นำความในมาตรา 7 (1) มาใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2539⁵

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบันมีการขาดแคลนแรงงานไทยในการทำหน้าที่เป็นลูกเรือในเรือประมง ซึ่งทำให้มีผลกระทบต่อสถานะเศรษฐกิจของประเทศ สมควรส่งเสริมให้มีแรงงานสำหรับการประมงมากขึ้น โดยผ่อนผันให้คนต่างด้าวซึ่งประสงค์จะทำหน้าที่เป็นลูกเรือในเรือประมงในเขตการประมงไทยสามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้ ประกอบกับความผิดที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย พุทธศักราช 2482 บางกรณีไม่มีการกำหนดโทษไว้และบางกรณีมีอัตราโทษไม่เหมาะสม สมควรกำหนดโทษและแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

⁵ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 113/ตอนที่ 36 ก/หน้า 1/9 กันยายน 2539